

Средно училище „Черноризец Храбър“

гр.Пловдив, район Тракия, ул.„Съединение“ №9 тел: 032/ 68 28 49;

e-mail: info-1690645@edu.mon.bg; office@cherhrab.com

СУ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“

Вх./Изх. № 711/21-7142

10.09.2025 год.

гр.Пловдив

Утвърждавам:

Елена Кисьова

Директор на СУ „Черноризец Храбър“

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

към СУ „Черноризец Храбър“ – град Пловдив

за учебната 2025-2026 г.

Изготвил:

/Валентина Младенова/

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 14.09.2022 г.

Предлаганата училищна програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователния процес е ученикът. Тази програма е насочена към повишаване качеството на образователния процес чрез диференцирана грижа към личностното развитие на всички ученици според индивидуалните им потребности.

Училищната програма за равен достъп до образование е основана на националната политика в образованието за осигуряване на всяко дете и всеки ученик условия за: 1. разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;

2. ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП) и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.
4. равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
5. ранна превенция на обучителни затруднения.

С настоящата програма СУ „Черноризец Храбър“ се включва в националния приоритет за ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие на всички ученици във всички области на училищния живот.

II. ДОКУМЕНТИ, ОБОСНОВАВАЩИ НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРОГРАМАТА

1. Закона за предучилищното и училищното образование влязъл в сила от 01. август 2016 г.
2. Наредба за приобщаващото образование
3. Национална стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
4. Рамкова конвенция за защита на националните малцинства;
5. Закон за защита срещу дискриминацията;
6. Световната програма на ЮНЕСКО и ООН “Образование за всички”. 7. Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;

Програмата включва реда и начините за оказване на **обща и допълнителна подкрепа** на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в СУ „Черноризец Храбър“, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в СУ „Черноризец Храбър“ биха били, след идентифициране ученици със СОП, ученици с хронични заболявания, ученици в риск от отпадане от образователната система, поради обучителни затруднения, ученици, застрашени или жертва на насилие, ученици с изяви дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и с други идентифицирани нужди.

II. ЦЕЛИ

1. Осигуряване в училището на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.
2. Чрез допълнително обучение на ученици от начален етап на основната образователна степен да се компенсира устойчивото им изоставане по един или няколко учебни предмета поради слабо владеене на български език или слабо развити навици за учебен труд за определени ученици.
3. Мотивиране и стимулиране допълнителната работа на учителите с изоставачи ученици, отчитайки индивидуалните им възможности, потребности и интереси.
4. Стимулиране прилагането на иновативни подходи в преподаването и ученето.
5. Осигуряване на подкрепа при ранното идентифициране на обучителните трудности.

III. ЗАДАЧИ

1. Да се създаде система за идентифициране на ученици в риск чрез прилагането на въпросник с определени критерии.
2. Да се изгради механизъм за оценка по определени критерии за идентифициране на учениците с обучителни затруднения.
3. Откриване и навременно отстраняване на затрудненията, възникнали в учебната дейност на учениците.
4. Да се изгради положителна нагласа у ученици, учители и родители към представителите на уязвими групи.
5. Усвояване на минимума знания чрез консултации, помощ в ЦОУД и други.

А. Училищни политики за превенция

1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление. Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете и ученик, както и с подобряване взаимодействието в образователните институции.

2. Разработване и изпълнение на политики в училището. Позитивната образователна среда във всяко училище е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на училище, като във формирането ѝ се включват дейности като: разработване и изпълнение на собствена програма за превенция, подобряване на капацитета на педагогическите екипи за идентифициране на причините за отпадане, разработване и прилагане на механизми за

контрол, оценка и самооценка на дейността на директора и педагогическите специалисти по отношение намаляването на отсъствията, разработването на система за намаляване на отсъствията на децата и учениците, партньорството с други заинтересовани страни и специалисти за работа със уязвими семейства и общности, развиване на дейности в подкрепа на всяко дете и ученик, активно взаимодействие между родители, ученици и педагогически специалисти, развиване на междуучилищни инициативи и системен обмен на добри практики за превенция на преждевременното напускане на училище, използване на ученическото самоуправление и др. Разработването на системата за ранно предупреждение във всяка детска градина и училище е особено важна за предотвратяване на бъдещи проблеми. Превантивните дейности от системата са свързани с идентифициране на децата и учениците, застрашени от преждевременно напускане на училище, както и на причините за всеки конкретен случай.

Б. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и осигуряване на равни възможности за всеки ученик

Постигането на по-добри резултати от обучението на децата и учениците спомага за преодоляване на евентуални пречки пред развитието им, за придобиване на ключовите компетентности и осигурява възможности за личностна и професионална реализация. В това отношение следва да се постави акцент върху:

1. Актуализиране на учебните програми и разработването на дидактически материали и учебни помагала с акцент върху практическата насоченост;
2. Оценяване, установяващо резултати и осигуряващо обратна връзка, за поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, както и мониторинг на качеството на образователния процес;
3. Прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето и ученика като партньор в образователния процес;
4. Задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище;
5. Назначаване на помощник на учителя и помощник-възпитател при идентифицирана необходимост;
6. Формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.

В. Достъп до качествено образование за деца и ученици
със специални образователни потребности

Разработването и изпълнението на политики следва да осигуряват приобщаващо образование за децата и учениците със специални образователни потребности чрез:

1. Създаване и ефективно функциониране на училищен екип за личностна подкрепа, предоставящ адекватна подкрепа за всеки ученик;
2. Развитие капацитета на учителите от общообразователните предмети за работа с децата и с учениците със специални образователни потребности, както и на специалистите, работещи с деца и ученици за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности;
3. Изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всеки ученик за осигуряване на приобщаващото образование.

Г. Повишаване участието и ангажираността на родителите

Родителите и местната общност са участници в процеса на образование. Те са основен фактор за подпомагане на децата и младите хора в риск от преждевременно напускане на училище и трябва да бъдат насърчавани чрез:

1. Популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в мерки за предотвратяване на преждевременното напускане на училище;
2. Повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и училищното ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на училището;

Д. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество

Индивидуалното и груповото наставничество се превръща в процес на сътрудничество за изграждане на позитивни и конструктивни взаимоотношения чрез:

1. Разработване на политики за ненасилие и изграждане на силна училищна общност;
2. Развиване на индивидуалното и груповото наставничество за оказване на помощ на деца, ученици, родители и педагогически специалисти с цел преодоляване на трудности в образователен, социален или личен план;
3. Осигуряване на ефективна комуникация за навременното идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми;
4. Повишаване привлекателността на класното ръководство и ролята на класния ръководител за индивидуално консултиране; работа по развитие на класа като екип;
5. Провеждане на консултации и своевременно намеса при поведение, изискващо намеса;
6. Изграждане и прилагане на практиката „ученици-наставници“ за функциониране на сплотена училищна общност, основана на екипна работа, взаимна подкрепа и солидарност;
7. Ангажиране на ученическите парламенти с дейности за интервенция при преждевременно напускане на училище.

Е. Кариерно ориентиране и консултиране

Кариерното ориентиране и консултиране подготвя младите хора за информиран избор, за практическата полза от придобитите компетентности. То представя и връзката между по високото образование и възможността за по-добра реализация. В тази насока е необходимо:

1. Изграждане и прилагане на система за кариерно ориентиране и консултиране в различните възрастови категории за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация;
2. Популяризиране на ползата от придобиване на професионална квалификация като възможност за реализация при риск от преждевременно напускане на училище.

Ж. Подкрепа за развитието на децата и учениците

За осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците е необходима и допълнителна подкрепа. Тя се предоставя на деца и ученици: със специални образователни потребности; с хронични заболявания; в риск; с изявени дарби, като ограничава преждевременното напускане на училище и предотвратява социалното изключване. Конкретните мерки в тази насока включват:

1. Създаване на екипи, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата

на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните;

2. Развитие на ученическото самоуправление чрез ученическите съвети/парламенти с подкрепа от училището и от органите на местно самоуправление;

3. Въвеждане на съвременни подходи за управление на дисциплината за преодоляване на фрагментарността в това отношение и постигане на развитие на ученическото самоуправление чрез ученическите парламент с подкрепа от училището и от органите на местно самоуправление;

3. Прилагане на системи за ранно предупреждение

След идентифициране на децата и учениците от уязвими групи, както и учениците в евентуален риск и причините за това, следва да се прилагат конкретни мерки за всеки застрашен, като:

1. Работа със семейството му;

2. Насочване за работа с психолог, педагогически съветник, препоръка за включване в полуинтернатна група, според индивидуалните потребности на ученика. 3. Допълнителни занимания/консултации, насочване към дейности по интереси; 4. Мотивиране за продължаване на образованието с оглед пълноценното развитие на ученика.

Забележка: Неразделна част от Програмата за предоставяне на равни възможности на ученици от уязвими групи е изготвеният план със заложените дейности за 2025 -2026 учебна година.

Председател: Валентина Младенова

Членове:

1. Иванка Петрова
2. Кристина Стоилова-Желязкова
3. Снежана Йотовска
4. Красимира Йовчева

Средно училище „Черноризец Храбър“

гр.Пловдив, район Тракия, ул.“Съединение“ №9 тел: 032/ 68 28 49;
e-mail: info-1690645@edu.mon.bg; office@cherhrab.com

Утвърждавам:

Елена Кисьова
Директор на СУ „Черноризец Храбър“

ПЛАН

НА КОМИСИЯТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРИБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

към СУ “Черноризец Храбър” – град Пловдив

за учебната 2025-2026 г.

Изготвил:
/Валентина Младенова/

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата и планът за учебната 2025 – 2026 година е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 11.09.2025 г.

2. Предлаганата училищна програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователния процес е ученикът. Тази програма е насочена към повишаване качеството на образователния процес чрез диференцирана грижа към личностното развитие на всички ученици според индивидуалните им потребности.

II. СЪСТАВ НА КОМИСИЯТА

Председател: Валентина Младенова

Членове:

Иванка Петрова

Кристина Стоилова-Желязкова

Снежана Йотовска

Красимира Йовчева

III. ЦЕЛ

1. Развитие на позитивен организационен климат – създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички ученици в образователния процес.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Кариерно ориентиране и консултиране, което да подготвя учениците за информиран избор, за практическата полза от придобитите компетентности, да представя връзка между по-високо образование и възможностите за реализация, което стимулира мотивацията на ученика за добри резултати в училище, интерес към извънкласни дейности и учебно-възпитателния процес.

IV. ЗАДАЧИ

1. Да се подобри системата за идентифициране на ученици в риск, чрез прилагането на въпросник с определени критерии.
2. Да се изгради механизъм за оценка по определени критерии за идентифициране на учениците с обучителни затруднения
3. Откриване и навременното отстраняване на затрудненията възникнали в учебната дейност на учениците.
4. Да се изгради положителна нагласа у ученици, учители и родители към представителите на уязвими групи.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

№	Дейности	Отговорници	Срок
1	Изграждане на функционираща система за ранно идентифициране на ученици в риск за попадане в уязвими групи (Въпросник в Гугъл формуляр)	В. Младенова Сн. Йотовска	15.10.2025
2	Дейности по Механизъм за обхват по МПС №100	В. Младенова Сн. Йотовска	15.09.2025 30.06.2026
3.	Запознаване на учителите от начален етап с признаци на изоставането на учениците (Приложение №1)	В. Младенова	12.11.2025
4.	Идентифициране на ученици в риск от отпадане (голям брой отсъствия по уважителни или неуважителни причини)	В. Младенова Сн. Йотовска Класни ръководители	15.09.2025 30.06.2026
5.	Осигуряване на обща подкрепа за целите на превенция на обучителните затруднения	В. Младенова – в качеството на координатор и учители по предмети	15.09.2025 30.06.2026
6.	Оценка на ученици със СОП и идентифициране на техните образователни интереси	В. Младенова Иванка Петрова Кр. Стоилова-Желязкова	15.09.2024 30.06.2025 При подадено заявление от родител
7.	Консултиране на ученици от гимназиален етап с ниска мотивация за посещение на училище и/или учене	Красимира Йовчева	15.09.2025 30.06.2026
8.	Създаване на група/ консултиране на ученици за изграждане на социални умения	Сн. Йотовска	15.09.2025 30.06.2026
9.	Консултиране на ученици и родители и при установена необходимост насочване към услуги в общността	В. Младенова Сн. Йотовска	15.09.2025 30.06.2026
	Включване на ученици в риск в училищни дейности съобразно техните интереси	В. Младенова Сн. Йотовска	15.09.2025 30.06.2026

Изготвил:

/Валентина Младенова/

Иванка Петрова
Кристина Стоилова-Желязкова
Снежана Йотовска
Красимира Йовчева

Признаци за изоставането на учениците:

1. Ученикът не е в състояние да определи, с какво го затруднява учебната задача, да състави план за решаването ѝ, да я реши самостоятелно;
2. Ученикът не задава въпроси върху същността на изучавания материал и не търси допълнителни източници;
3. Ученикът не е активен и се разсейва в онези моменти, които изискват интелектуални усилия;
4. Ученикът не реагира емоционално на успехите и неуспехите, не е в състояние да се самооценява и самоконтролира;
5. Ученикът не може да обясни целта на извършваните от него упражнения, нарушава правилата, на които те се основават;
6. Ученикът не може да възпроизведе определенията на понятия, формули, доказателства, не разбира текста;
7. Ученикът се отличава с недостатъчна активност в образователно -възпитателната дейност и има ниска степен на икономичност на психическата дейност в процеса на ученето;
8. Ученикът не умее да извършва пренос на усвоеното в нови условия.